

مکمل اکولوژی حیات وحش

www.ketab.ir

گردآورنده:

امیر شهرستمی

سرشناسه	: شهرستمی، امیر، ۱۳۶۰-
عنوان و نام پدیدآور	: مکمل آکولوژی حیات وحش/گردآورنده امیر شهرستمی.
مشخصات نشر	: تهران: سروش برتر، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۷۳ص: مصور، نمودار.
شابک	: 978-622-5106-02-4
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: بوم‌شناسی Ecology
	: حیوان‌ها -- بوم‌شناسی Animal ecology
	: بوم‌شناسی -- جنبه‌های زیست‌محیطی Ecology -- Environmental aspects
	: حیوان‌ها -- تغذیه Animal nutrition
	: دارونامه‌های دامپزشکی Veterinary pharmacopoeias
رده بندی کنگره	: ۵۴۱QH
رده بندی دیویی	: ۵۷۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۹۹۵۰۳۳
اطلاعات رکورد کتابشناسی	: فیبا

مکمل آکولوژی حیات وحش

ناشر: سروش برتر

گردآورنده: امیر شهرستمی

قطع و تیراژ: رحلی/۱۰۰۰

نوبت چاپ: اول

سال چاپ: ۱۴۰۳

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۵۱۰۶ - ۰۲ - ۴

قیمت: ۲۵۰,۰۰۰ تومان

مشاهده پستانداران در مقایسه با پرندگان بسیار دشوارتر است. زیرا پستانداران بیشتر در زمان تاریک و روشن بودن هوا و یا شب‌ها بیرون می‌آیند. به علاوه جمعیت بسیاری از پستانداران اندک بوده و در نتیجه احتمال برخورد فرد با پستانداران اندک است. مشاهده سمدارن به ویژه آنها یکبارگی در مناطق باز زندگی می‌کنند، نسبت به سایر پستانداران ساده‌تر است. مشاهده گوشتخواران دشوارتر از علفخواران است. به استثنای تعداد کمی، تراکم آنها اندک بوده و بصورت منزوی زندگی می‌کنند. معمولاً جز ردپا چیز دیگری از فعالیت آنها در طبیعت یافت نمی‌شود.

در بین حیوانات شب فعال (Nocturnal) مشاهده خرابی‌ها از سایرین ساده‌تر است. زیرا در هنگام حرکت سر و صدای زیادی به راه می‌اندازند، بنابراین یافتن آنها ساده‌تر است. همچنین خرابی‌ها نمی‌توانند بدوند.

اگر بدن بیجان یک گونه کمیاب و یا مورد علاقه در طبیعت پیدا شود، برای نگهداری آن به منظور انجام مطالعات بیشتر بهترین کار این است که نمونه را در محلول ۴ تا ۶ درصد فرمالین و یا محلول ۷۰ تا ۸۰ درصد الکل نگهداری کرد. اگر به فرمالین و یا الکل دسترسی نبود، می‌توان برای مدت کوتاه نمونه را در محلول اشباع شده نمک طعام نگهداری کرد. زمانیکه نمونه‌ای یافت می‌شود، نکته مهم آن است که تا آنجاییکه امکان دارد اطلاعاتی در زمینه نمونه ثبت شود.

تله‌های استفاده شده برای صید حیوانات را می‌توان با دو دسته زنده‌گیر و کشنده تقسیم کرد. تله‌های زنده‌گیر به تله‌های جعبه‌ای نیز معروفند. این تله‌ها، برای صید حیوانات بصورت زنده و بدون آسیب وارد کردن به آنها استفاده می‌شوند. این تله‌ها در زمانیکه حیوان را می‌توان به نقطه دیگری انتقال داد، بسیار مناسب هستند.

تله جعبه‌ای استفسون یکی از بهترین روش‌ها برای صید گوزن است. برای پستانداران کوچکتر از مجموعه‌ای از تله‌های جعبه‌ای با مارک‌های تجاری هاواهارت، شرمین، البوت و ویکتور و ... استفاده می‌شود.

تله‌های کانیبر بعنوان تله‌های بدن‌گیر نیز شناخته شده و کشنده هستند.

روش‌هایی که برای صید پرندگان به کار می‌روند عبارتند از: تله‌های جعبه‌ای، تور پرندگان (Mist net) و استفاده از تور و نور در شب.

یکی از رایج‌ترین مجموعه روش‌ها برای صید پستانداران استفاده از انواع تله‌ها است. موفقیت بیشتر تله‌ها منوط به انتخاب طعمه مناسب (غذا، تظمیع کننده و یا بوی مناسب) برای جذب حیوانات به سوی تله‌ها است. برای هر دسته از حیوانات معمولاً طعمه خاصی مناسب است. انواع طعمه‌ها عبارتند از:

(۱) مواد غذایی: برای بدام انداختن سمداران بزرگ جثه‌ای مانند گوزن، غذای مورد استفاده برای چارپایان اهلی نیز مناسب است. برای مثال برای به دام انداختن گوزن از سیب و یا گلابی استفاده شده است. در مناطق خشک آب می‌تواند

طعمه مناسبی برای به دام انداختن گوسفند وحشی باشد. برای جلب گوشتخواران می‌توان از گوشت گندیده طیور، گاو و یا ماهی استفاده کرد. از بذر ذرت، گندم و یا جو می‌توان برای جلب پرندگان و برای جلب جوندگان از بادام زمینی استفاده کرد.

۲) بوها: بو بطور عمده برای جلب گوشتخواران استفاده می‌شود. برای جلب این حیوانات می‌توان از بوی روغن ماهی، تخم مرغ و گوشت گندیده استفاده کرد. همچنین زمانیکه از تله‌ها برای صید جوندگان استفاده می‌شود. باقیماندن بوی جونده صید شده بر روی تله، احتمال موفقیت صید های بعدی را افزایش می‌دهد.

داروهای بیهوشی (تزریقی):

- ۱) اتورفین هیدروکلرید (Etorphine hydrochloride) (M-99): مصرف بیش از حد این دارو مشکل زیادی ایجاد نمی‌کند برای بیهوش کردن حیوان دوز بالایی. از این ماده ضروری است. برای فرد سمان (گور ایرانی) قابل استفاده است.
 - ۲) کلرید ساکسینیل کولین (Succinylcholine Chloride): این دارو سریع اثر کرده و از سوی دیگر حیوان نیز سریع به هوش می‌آید. بر طبق سن، جنس و شرایط دوزی که حیوان مقادیر به خصوصی از این دارو باید استفاده شود.
 - ۳) هیدروکلرید فنیسیکلیدین (Phencyclidine hydrochloride) یا (سرنیلان) (Sernylan): این محصول بیشتر برای بیهوش کردن نخستی‌ها بکار می‌رود.
 - ۴) کتامین (Ketamine): کتامین بیشتر برای حیوانات کوچک جنه بکار می‌رود. حیوانات با اندازه بزرگتر از ۱۰۰ کیلوگرم به مقدار زیادی کتامین نیاز دارند. این دارو برای صید بسیاری از گوشتخواران مناسب است.
 - ۵) تیلتامین (Tiletamine): اگر به تنهایی مصرف شود در سگ سانان و گربه‌سانان ایجاد تشنج می‌کند.
 - ۶) رامپون (Rampun): برای اسب‌ها، حیوانات اهلی و حیوانات محصور شده بکار می‌رود. از مخلوط رامپون و کتامین برای بیهوش کردن علفخواران استفاده می‌شود. این ترکیب سریع‌تر از هر یک از ترکیبات به تنهایی اثر می‌کند.
 - ۷) زیلازین (Xylazine): برای اسب‌ها و حیوانات در حال اسارت بیشتر استفاده می‌شود. به هوش آمدن حیوان در صورت استفاده از این دارو سریع نیست و حیوان چندین ساعت در حال خواب آلودگی به سر می‌برد.
- ایمن‌ترین نقاط برای تزریق سرنگ حاوی داروی بیهوشی در بخشهای دارای عضله بزرگ مانند عضله پای عقب است. هیچ تزریقی در شکم و سینه نباید صورت گیرد.